המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא צא.

מהיפרכיא. מחרונה של מ״י להיפרכיא לתשובה של סוריא דכיון דסמוכים כל כך מותרין: **אין משסברין.** לקנות יין ושמן וסלתות מנעה״ב למכור בשוק אלא בעה״ב עצמו יכולו לצריכין כמו שימכור לחנויו ומיהו לקנות חטין ולעשות פת מותר דכיון דאיכא טירחא שרי אבל למכור הדבר בעין כמו שקונה אותה מבעה״ב אסור דהא בעה״ב נמי מצי מזבין ליה בלא טורח: **סבר ליה כר״י בן בתירא.** הלוחי שיוקיר ולא יקנו ממנו: **פעמים.** לקמיה מפרש: **בציצים.** ג״ל משום דציצים אין בהם חיי נפש כל כך וגם טורח מרובה וריוח מועט הוא לענין המחזר בעיירות לקנות ציצים ולכך התירו לו להשתכר יותר משתות: **על חד תרי.** מה שלקח בדינר לא ימכור בשני דינרים: **תגר לתגרא.** אלא תגר ראשון ימכור לצריכין אבל לא לתגר אחר דיש כאן ריוח שתי פעמים לתגר ראשון ולתגר שני ומוקיריו יותר מדאי אבל בשאר דברים מותר שאם יוקיר זה ימצא אחרים שימכרו בזול: **מבריען.** בתפלה: **על פרקמטיא שהוללה.** הנגדים טוביים שהחלו דאין כאן הפסד לעניים אם יוקירו: **וכוא דול.** כל כך דקיס עשרה בגדים כדמי שיתא שהחלו קרוב למתא: **אין יוצאין בו.** שמפקיע עצמו מן המצות: **מפה אשפו של בועז.** ולאשמועינן אתא שהקב״ה מקדיש רפואה למכה ויש לו לאדם לבעות בהקב״ה: **עד דלא שביב שיבבא.** קודם שימות המת: **קיימא מנו בייביה.** עומד ומזומן כבר הממונה על ביתו ועומד במקומו: **אכלן.** מן הטופטים הוא בספר שופטים (יב): **מאי קמ״ל.** מה ריוח יש בדבר ומה אנו למידין שוש מנוה מכאן: **כדרכה בר רב הונא בו.** דקאמר שכל בניו [של אכלן] ממנו בחייו ומדקאמר אכלן זה בועז וכתב בבועז שנשא רות ואע״פ שהיו לו עדיין בנים הרבה אשמעינן (ימות סב:) שאם נשא אדם אשה בבחרותו יש אשה בזקנותו כמו שעשה אכלן דהיינו בועז לפי שהיה ירא שמא ימותו בניו מאשתו ראשונה בחייו ולא יהיה לו זכר וכתיב בנקר זרע [את] זרעך ונערב אל תנח ידך (קהלת יא) דמהכא נמי דרשי׳ ליה וכדמפרש קרא טעמא כי איך יודע מי זה יכשר הזה או זה וגו׳ אבל מי לא אמר לן אכלן זה בועז הוה אמרי׳ אכלן לא נשא אשה אחרת ובועז נמי מעולם לא היו לו אשה ובניס עד שלקח רות: **מאה ועשרים משאשום.** לשאים בנים ובנות: **לכל אחד כ׳ סעודות.** סעודת אירוסין שהיא מלוה כדאיתא בפסחים (דף מט.) וסעודת נשואין. כל שבעת ימי המשתה קרי סעודה אחת. יש לשונות אחרים ואין בהן ממש: **כודנא עקרה.** פרדה עקרה: **במאי פרעא לי.** אין לו בנים שיחמין לי לסעודתן: **וכולן מתו.** ולא גרם תגא ומסקנא דמגלת דרכה בר רב הונא היא והכי הוה קים להו: **בחייך דילדם שיתין.** שסופן למות: **למה ליך.** מה בנע בלידתן: **איכפל.** ונסיב אשה אחרת: **ואוליד חד דמשיתין זריז.** והיינו עובד שהוליד בועז מרות ולא ממנו דוד מלך ישראל. ואיכא דפתרי ליה בשמשון דזריז משיתין דאכלן ולא נהירא כלל: **ושלמון.** אחי בועז כדכתיב (רות ד) ושלמון הוליד את בועז: **ופלוני אלמוני.** משמע ליה שם הגואל כדכתיב [שם] פורה שבה פה פלוני אלמוני: **בני נחשון.** כדכתיב [שם] ונחשון הוליד את שלמון ושלמון הוליד וגו׳: **וכולם אבות.** אלימלך בן נחשון שהיה נשיא ומסיד: **אימיה דאברהם בו׳.** לפי שאמותן של יצחק ויעקב החזרו בריכין אנו לידע שם אם אברהם. ואגב גרדא נקט אימיה דהמן לפי שאמותיהן שוין: **ברנבו.** כריס מלאן טהורין הן ואברהם טהור. עורב טמא הוא והמן נמי טמא היה: **אימיה דדוד.** לפי שכל אמהות של מלכים כתובות בנביאים הולכך לפרש גם אם דוד: **אימיה דשמשון.** משום דאיכי בה קרא עובדא וכתיב נמי לאביו ולאמו לא הגיד [שופטים יד] הולכך לפרש שכל הדברים האלו שואלין המינים מה טעם אין אנו יודעין שמותן: **ואחתיה נשיין.** כך שמה ואגב גרדא דאימיה נסבה: **לאשוכת המינים.** ששואלין לנו יותר באלו מנשים אחרות כדפרישית טעמא ואנו משיבין להן שמסרו לנו הנביאים בעל פה: **נחבש.** שחבשו נמרוד. ובאגדה דאיתי דתרח אביו בשביל שהיה מאכד צלמיו: כותא וקרדו מקומות הן. וכל זה להודיע מיבמו של אברהם אבינו: **עיבראי ועיראי.** כך שמו וזהו אור כשדים שהושלך שם אברהם אבינו והרוחה לריך לנרך ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה כדתנן בברוחה (ברכות דף נד.):

מנהיגו

מסורת הש״ס

מ) [תוספתא ע״ז פ״ה], נ) [תוספתא שם], ג) [תוספתא שם], ד) עי׳ רש״ש שמוחק שלמתא], ה) בי׳ הערוך מעבייתיה בתיבה אחת ופי׳ המאומנת לעיתו וי״ל מקוננת. ו) נ״ל יצחק. ז) [קדושין ע:]. ח) נ״ל בשיריק. ט) [בי׳ ערוך כרדו].

תורה אור השלם

1 וחלכנה שתיהם עד באנה בית לחם ותהי כבאנה בית לחם ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי: רות א יט
2 ויהי לו שלשים בנים ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות הביא לבניו מן החוץ וישפט את ישראל שבע שנים: שופטים יב ט

גליון הש״ס

גמרא אבר ר״ם. בכ״מ הל׳ מלכים היה הגירסא אמר רשב״ם. וכן משמע לפלורה דהא סתם ר״ם הוא רשב״ם ולא איך עלה תלינו מאי בר״ם דף ד׳ ע״א מה דף מז:

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ על פרקמטיא שהוללה ואפי׳ בשבת: (ב) שם נמאי פרעא לי וכולן כל״ל ותיבת תאמא נמחק:

רבינו גרשום

מהיפרכיא להיפרכיא. כלומר מפלך אל פלך משום דסמכי אהדדי וכעיר עצמה דמיין: ביין סבר לה כר׳ יהודה בן בתירא. דלמעט את התיאלה מותר: שכיח משהא טפי. ואע״ג דמשתכר לא מפקע השער כלום: חד אמר אין משתכרין בביצים דאין משתכרין פעמים. דאין משתכרין בביצה שני ביצים: וחד אמר תגר לתגרא. שלא ימכרנה חנות אחד לחנות אחר שישתכרו כ׳ פעמים בביצים: מתריעין על הפרקמטיא. כעין שרגילין להתריע על עצירת גשמים כך מתפללין ומתריעין על משום דאיכא הפסד בעלי בתים: ההוא דזל וקם ר״ב בשיתא. שהיו נוחגין ר״ בגדי משחן באותן דמים שקנו ר׳ דהשתא איכא הפסד גדול משה מתריעין: אין יוצאין. ל) מפני רעב מא״י לחוצה לארץ אא״כ נתיקרו החטים שעמדו סאתים בסלע דוראי רעב ויוצאין: אפי׳ עמדה סאה בסלע. דיוקר גדול הוא לא יצא: מה עלתה לה שאין בידה כלום: קיימא מנו בייתיה. איכא דאמרי מי שיתכונה במקומו בביתו ומשל הוא. כלומר עד שלא מתה אשתו של בועז היתה רות

ל) אלי ל״ל אין ונלאין מפני היוקר מת״י לחו״ל יסי דוידלי יהי רעב ויונאין.

עין משפט נר מצוה

קנד א מיי׳ פי״ד מהל׳ מכירה הלכה ח ועיין כמ״מ סמנ עמין עב טוש״ע חו״מ סי׳ רלח סעיף כו:
קנה ב ג מיי׳ שם הל׳ ד טוש״ע שם סעיף כג:
קנו ד ה ו מיי׳ שם הל׳ ג טוש״ע שם סעיף כב:
קנז ז ח ט מיי׳ פ״ב מהל׳ מענית הל׳ יד טוש״ע חו״מ סי׳ תקטו סעיף י:
קנח י כ ל מ מיי׳ פ״ט מהל׳ מלכים הלכה ט סמנ לאין רכ:

רבינו גרשום (המשך)

מזוזמנת שקמה תחתיה: ואמר המורה מנו בייתיה. היינו מקוננות שמקוננת לה ויושבת במקומה: ג) שעשה לל׳ בניו ול׳ בנות. שהרי לו. ששים משתאות משנולדו. ובשלחן חוצה לבנותיו עשה לי משתאות לבנותיו שהכנים בניו לחופה עשה לי משתאות. הרי כאן ק״כ ג) משתאות: אמר אבצן למה איזמנין. הא אין לו בנים שיזמנני לחופתן שהוא כפרה עקרה שאין לה בנים: מתו בחייו. של אבצן: בחייך ילדה איתתך [שיתין שיתין למה ליך] ואיכפיל ואוליד חד דשב דמשיתין זריז כנגד מנוח אמר שהיה לו שמשון שהיה טוב משישים בנים הללו לפי שהיה אומר כך אבצן אירע לו כך. ואית דמפרשי ליה כנגד אבצן ממש שהיו לו ששים בנים ובילם מתו בחייו ואח״כ היה לו בן שיצא ממנו דוד מלך ישראל שהיה טוב מכולן: וסימן לגירסא טמא טמא. אמתלא שהיתה אמו של המן שהיה טמא היתה בת עורב שהוא טמא: טהור טהור. בת כרנבו כמו כרים שהן טהור היא היתה אמו של אברהם: לתשובת המינין. שידעו ויכירו שלא נכחד דבר מתלמידי חכמים: כותא וקרדו. מקומות הן: עיבראי עזיראי. אותו מעבר קטן:

ג) נראה דחסר כאן וי״ל מאה ועשרים משאלות. שעשה לל׳ בני ול׳ בנותיו שכ׳ ל׳. ששים משאלות משנולדו.

ג) מפי׳ רבינו הלוי נראה דלא גרס ונמ׳ אחד בנות אבל ואחד בנים חמיי יגם מפי׳ הרשב״ם ד״ה לכל אחד נראה קלת דלא הי׳ בונים כן ודו״ק.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com